

اثر رطوبت، جهت و سرعت بارگذاری بر خواص مکانیکی پنبه دانه (رقم ورامین)

علی حسین اسدزاده^۱، منصور راسخ^۲، امیر حسین افکاری سیاح^۳

^۱. کارشناس ارشد مکانیک ماشین های کشاورزی دانشگاه محقق اردبیلی؛ آدرس: میاندوآب، مدیریت جهاد کشاورزی میاندوآب 09141803842 ، تلفن: asadzade_miandoab@yahoo.com

². استادیار گروه مکانیک ماشین های کشاورزی دانشگاه محقق اردبیلی؛ آدرس: میاندوآب، مدیریت جهاد کشاورزی میاندوآب 09143518664 و دورنگار: 0451-5510809 marasekh@gmail.com

³. استادیار گروه مکانیک ماشین های کشاورزی دانشگاه محقق اردبیلی، تلفن 09144529813 مکاتبه کننده: علی حسین اسدزاده asadzade_miandoab@yahoo.com ، تلفن: 09141803842

چکیده:

در این تحقیق برخی خواص مکانیکی پنبه دانه رقم ورامین شامل تغییر شکل در نقطه گسیختگی، نیروی لازم برای گسیختگی، انرژی لازم برای گسیختگی، چفرمگی و ضریب کشسانی ظاهری طی یک آزمایش فاکتوریل در طرح پایه کاملاً تصادفی با ۳ عامل، شامل ۴ محتوای رطوبتی (۷/۱۷، ۹، ۱۱ و ۱۳ درصد بر پایه خشک)، ۲ جهت بارگذاری (ضخامت و عرض) و ۴ سرعت بارگذاری (۳، ۵، ۷ و ۹ میلی متر بر دقیقه) بررسی شد. نتایج نشان داد که رطوبت و جهت بارگذاری در سطح احتمال ۱ درصد بر کلیه خواص مکانیکی اثر معنی دار دارند. با افزایش رطوبت، انرژی لازم برای گسیختگی و چفرمگی افزایش می یابد، در حالی که تغییر شکل در نقطه گسیختگی، نیروی لازم برای گسیختگی و ضریب کشسانی ظاهری کاهش می یابد. تغییر شکل در نقطه گسیختگی، نیروی لازم برای گسیختگی، انرژی لازم برای گسیختگی و چفرمگی در بارگذاری در جهت ضخامت، کمتر از بارگذاری در جهت عرض است. در حالی که ضریب کشسانی ظاهری در حالت بارگذاری در جهت عرض کمتر از بارگذاری در جهت ضخامت است. سرعت بارگذاری اثر معنی داری بر تغییر شکل در نقطه گسیختگی، نیروی لازم برای گسیختگی، انرژی لازم برای گسیختگی و چفرمگی در سطح احتمال ۱ درصد دارد، در حالی که بر ضریب کشسانی ظاهری اثر معنی داری ندارد. با افزایش سرعت بارگذاری تغییر شکل در نقطه گسیختگی، نیروی لازم برای گسیختگی و انرژی لازم برای گسیختگی کاهش می یابد. اثر متقابل رطوبت و جهت بارگذاری برای تغییر شکل در نقطه گسیختگی در سطح احتمال ۵ درصد و برای ضریب کشسانی ظاهری در سطح احتمال ۱ درصد معنی دار شده است، در حالی که بر نیروی لازم برای گسیختگی، انرژی لازم برای گسیختگی و چفرمگی اثر معنی داری ندارد. اثر متقابل رطوبت و سرعت بارگذاری فقط بر تغییر شکل در نقطه گسیختگی در سطح احتمال ۵ درصد معنی دار شده است.

کلمات کلیدی: خواص مکانیکی، پنبه دانه، ضریب کشسانی ظاهری

مقدمه:

پنبه در بسیاری از نقاط جهان کشت می شود، سطح برداشت پنبه کشور در سال زراعی ۱۳۸۷-۸۸ حدودا ۱۰۵ هزار هکتار و تولید پنبه حدود ۲۵۴ هزار تن برآورد شده است [بی نام، ۱۳۸۹]. پنبه دانه یک منبع غذایی برای انسان (روغن نباتی خوارکی) و برای نشذیه دام (کنجاله تخم پنبه دانه) محسوب می شود . اصولاً اطلاع از فاکتورهای مؤثر در گسیختگی دانه ها، برای طراحی ایده آل سیستم های خردکن، به نحوی که فرآوری و پارامترهای تولید بهینه ۵ شود، ضروری است [Tabatabaeefar et al, 2007]. تا به حال تحقیقاتی برای تعیین خواص مکانیکی برخی محصولات صورت گرفته، ولی تحقیقی برای تعیین خواص مکانیکی پنبه دانه صورت نگرفته است. لذا با توجه به اهمیت موضوع و ضرورت اطلاع از خواص مکانیکی پنبه دانه به منظور استفاده در ماشین های فرآوری پنبه دانه، تحقیق حاضر با اهداف زیر انجام شده است: ۱- اندازه گیری خواص مکانیکی پنبه دانه شامل چفرمگی، ضریب کشسانی ظاهری، انرژی لازم برای

گسیختگی، نیروی لازم برای گسیختگی و تغییر شکل در نقطه گسیختگی .2- بررسی تاثیر رطوبت، سرعت بارگذاری و جهت بارگذاری بر خواص مکانیکی پنبه‌دانه.

مواد و روش‌ها:

در این تحقیق پنبه‌دانه بدون کرک رقم ورامین مورد استفاده قرار گرفت، که از شرکت خدمات حمایتی کشاورزی استان اردبیل به صورت بسته بندی شده تهیه و به آزمایشگاه خواص بیوفیزیک گروه مکانیک ماشین های کشاورزی دانشگاه محقق اردبیلی منتقل شد. مقداری از پنبه‌دانه مورد لزوم به صورت دستی پاک شد (دانه‌های چروکیده و شکسته از توده جدا شدن). برای بدست آوردن رطوبت اولیه، پنج نمونه پنبه‌دانه با استفاده از ترازوی دیجیتالی وزن شد و به مدت 24 ساعت در دمای 105 ± 1 درجه سانتی‌گراد در اجاق آزمایشگاهی قرار داده شدند [Özarslan, 2002]. رطوبت اولیه پنبه‌دانه 7/17 درصد بر پایه خشک بدست آمد. سپس نمونه‌های دو کیلوگرمی از پنبه‌دانه‌های پاک شده به طور تصادفی انتخاب شدند. نمونه‌ها به سطح رطوبتی مورد نظر رسیده و آن‌ها را در ظرف پلاستیکی درب‌دار ریخته، به هم زده و به مدت 72 ساعت در یخچال قرار داده شدند تا به رطوبت تعادل برسند [Özarslan, 2002]. برای تعیین خواص مکانیکی پنبه‌دانه از دستگاه آزمون کشش- فشار مدل STM-20 استفاده شد. آزمون فشاری بدین ترتیب انجام شد که تک تک پنبه‌دانه‌ها ما بین دو فک مسطح دستگاه که فک بالایی متحرک و فک پایینی ثابت بود قرار داده شدند و دستور انجام آزمایش فشاری توسط رایانه ای که به دستگاه مرتبط بود صادر می‌شد. فشار تا جایی بر نمونه‌ها وارد می‌شد که همراه با شنیدن صدای شکست نمونه (بویژه در سطوح رطوبتی پایین) بود یا این که نمودار نیرو- تغییر شکل، کاهش نیروی گسیختگی (افت ناگهانی در نمودار نیرو- تغییر شکل) را نشان می‌داد. در آزمایشات جهت عرض (اندازه بعد روی دهانه لپه‌ها) و ضخامت (بعد عمود بر عرض) در نظر گرفته شد. در این آزمایش‌ها برای هر نمونه پس از استخراج داده‌های نیرو و تغییر شکل، نمودار بارگذاری در نرمافزار اکسل ترسیم شد و با استفاده از منحنی نیرو- تغییر شکل بدست آمده از این نمودارها و با برازش معادلات درجه دو در نرمافزار اکسل از لحظه شروع بارگذاری تا لحظه گسیختگی نمونه‌ها و انتگرال گیری از این معادلات، که برابر با سطح زیر منحنی نیرو- تغییر شکل تا نقطه گسیختگی است انرژی لازم برای گسیختگی محاسبه شد [Tavakoli et al., 2009]. چفرمگی از تقسیم انرژی لازم برای گسیختگی پنبه‌دانه بر حجم نمونه پنبه‌دانه بدست آمد [Sitkei,. 1986]. در آزمایش‌های فشاری محصولات کشاورزی، ضریب کشسانی ظاهری در نصف نیروی لازم برای گسیختگی و عموماً در نقطه ای پایین تر از سطح تنفس تسليیم (در محدوده کشسان) بدست می‌آید [Vursavuš and Özgüven,. 2003]. بر اساس روش استاندارد ASAE. [2001] رابطه زیر برای تعیین ضریب کشسانی ظاهری پنبه‌دانه استفاده شد.

$$E = \frac{0.338 K^{\frac{3}{2}} F(1 - \mu^2)}{D^{\frac{3}{2}} [\frac{1}{R_1} + \frac{1}{R'_1}]^{\frac{1}{2}}}$$

در رابطه فوق: E = ضریب کشسانی ظاهری نمونه بارگذاری شده (مگاپاسکال)، F = نصف نیروی لازم برای گسیختگی نمونه بارگذاری شده (نیوتون)، D = تغییر شکل متناظر با نصف نیروی لازم برای گسیختگی نمونه بارگذاری شده (متر)، K = ضریب ثابت، R_1 = شعاع انحنای می‌نیمم در نقطه تماس وسیله فشاردهنده و نمونه بارگذاری شده (متر)، R'_1 = شعاع انحنای ماکزیمم در نقطه تماس وسیله فشاردهنده و نمونه بارگذاری شده (متر) و μ = ضریب پواسون. تجزیه واریانس نتایج طی یک آزمایش فاکتوریل در طرح پایه کاملاً تصادفی انجام شد و سپس به منظور تعیین چگونگی تفاوت بین میانگین‌های سطوح مختلف تیمارها آزمون مقایسه میانگین چند دامنه ای دانکن با استفاده از نرمافزار MSTAT-C انجام شد. متغیرهای مستقل شامل 4 محتوای رطوبتی (7/17, 9, 11 و 13 درصد بر پایه خشک)، 2 جهت بارگذاری (عرض و ضخامت) و 4 سطح سرعت بارگذاری (3.5, 7 و 9 میلی‌متر بر دقیقه) است.

نتایج و بحث:

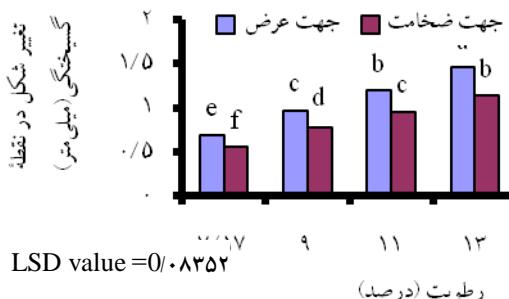
نتایج تجزیه واریانس اثر عوامل رطوبت، جهت و سرعت بارگذاری بر خواص مکانیکی پنبه دانه در جدول شماره 1 نشان داده شده‌اند.

جدول 1- نتایج حاصل از تجزیه واریانس خواص مکانیکی پنبه‌دانه

		منبع تغییرات	درجه آزادی	میانگین مربعات	ضریب کشسانی	نیروی لازم برای گسیختگی (میلی‌نیوتون)	انرژی لازم برای گسیختگی (میلی‌ژول)	چفرمگی (میلی‌ژول بر میلی‌متر مکعب)	ظاهری (مکا پاسکال)
54367/282**	0/022*	رطوبت	6/6**	3		7857/242**	888/478**	0/022*	
11454/334**	0/303**	جهت بارگذاری	3/872**	1		1496/541**	4957/148**	0/303**	
2277/006**	0/005 ^{n.s}	رطوبت و جهت بارگذاری	0/119*	3		156/303 ^{n.s}	130/838 ^{n.s}	0/005 ^{n.s}	
220/868 ^{n.s}	0/089**	سرعت بارگذاری	0/824**	3		1804/453**	1334/956**	0/089**	
287/307 ^{n.s}	0/001 ^{n.s}	رطوبت و سرعت بارگذاری	0/078*	9		47/537 ^{n.s}	34/172 ^{n.s}	0/001 ^{n.s}	
94/850 ^{n.s}	0/007 ^{n.s}	جهت بارگذاری و سرعت بارگذار	0/03 ^{n.s}	3		45/443 ^{n.s}	50/098 ^{n.s}	0/007 ^{n.s}	
149/197 ^{n.s}	0/001 ^{n.s}	رطوبت، جهت بارگذاری و سرعت بارگذاری	0/018 ^{n.s}	9		26/485 ^{n.s}	12/533 ^{n.s}	0/001 ^{n.s}	
272/374	0/006	خطا	0/036	279		143/755	74/539	0/006	

*: معنی‌داری در سطح احتمال 1 درصد، **: معنی‌داری در سطح احتمال 5 درصد و n.s: عدم وجود اختلاف معنی‌داری

شکل 2 اثر متقابل رطوبت و جهت بارگذاری بر تغییر شکل در نقطه گسیختگی پنبه‌دانه را نشان می‌دهد.

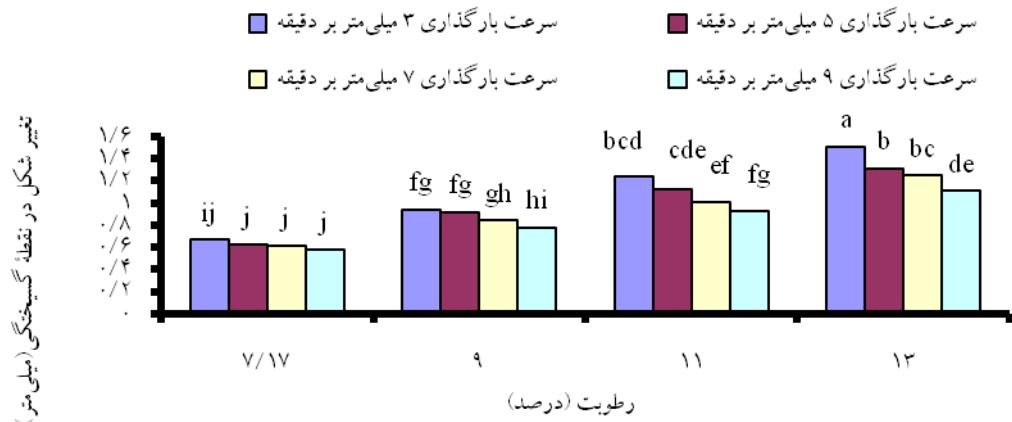

شکل 2- اثر متقابل رطوبت و جهت بارگذاری بر تغییر شکل در نقطه گسیختگی پنبه‌دانه

از شکل شماره 3 مشخص است با افزایش رطوبت(M) تغییر شکل در نقطه گسیختگی افزایش می‌یابد و میزان تغییر شکل در نقطه گسیختگی در جهت عرض بیشتر از ضخامت است. این تفاوت در استحکام دو جهت را می‌توان به شکل، ساخقان داخلی بافت ویژه پنبه دانه و سطح تماس در موقع بارگذاری فشاری نسبت داد . این نتیجه با نتایج تحقیقات [Altuntaş and Yıldız,. 2005] برای باقلاء و [Ahmadi et al,. 2009] برای رازیانه مطابقت دارد.

شکل 3 اثر متقابل رطوبت و سرعت بارگذاری بر تغییر شکل در نقطه گسیختگی پنبه‌دانه را نشان می‌دهد. از شکل 3 مشخص است در کلیه سطوح رطوبتی با افزایش سرعت بارگذاری تغییر شکل در نقطه گسیختگی کاهش می‌یابد. این پدیده منطقی به نظر می‌رسد زیرا با افزایش سرعت بارگذاری ماده ویژگی‌های تردی بیشتری از خود نشان می‌دهد که منجر به کاهش ویژگی‌های تغییر شکل پذیری ماده می‌گردد. این نتیجه با نتایج تحقیقات [ذکی دیزجی و مینایی و 1386] برای نخود و [Burubai et al,. 2008] برای دانه میوه درخت جوز آفریقایی مطابقت دارد. نتایج نشان داد میانگین نیروی لازم برای گسیختگی پنبه دانه در راستای عرضی 57/761 نیوتون و در راستای ضخامت 436/53 نیوتون است. همچنین نرژی لازم برای گسیختگی پنبه دانه در جهت عرض و ضخامت به ترتیب 29/508 و 21/636 میلی‌ژول است. انرژی لازم برای گسیختگی پنبه‌دانه بستگی به سطح زیر منحنی نیرو- تغییر

شكل دارد و با توجه به این که در جهت عرض هم نیرو و هم تغییر شکل به نسبت ضخامت بیشتر است بدیهی است که انرژی لازم برای گسیختگی پنبدانه در جهت عرض بیشتر باشد. این نتیجه با نتایج تحقیقات [Altuntaş and Yıldız,.. 2005] برای باقلاء [Tabatabaeefar et al, 2007] برای زیره سبز، [Khazaei,. 2008] برای بادام و [Tavakoli et al, 2009] برای جو مطابقت دارد.

شکل 3- اثر متقابل رطوبت و سرعت بارگذاری بر تغییر شکل در نقطه گسیختگی پنبدانه

جدول 2 اثر رطوبت بر نیروی لازم برای گسیختگی، انرژی لازم برای گسیختگی و چفرمگی پنبدانه نشان می‌دهد..

جدول 2 اثر رطوبت بر نیروی لازم برای گسیختگی، انرژی لازم برای گسیختگی و چفرمگی پنبدانه

رطوبت	نیوتون	(میلیژول)	انرژی لازم برای گسیختگی (میلیژول)	چفرمگی (میلیژول بر میلی متر مکعب)	نیروی لازم برای گسیختگی (میلیژول)
7/17	69/64 ^a	21/75 ^b	0/211 ^c	0/211	21/75 ^b
9	54/42 ^b	24/00 ^b	0/218 ^{bc}	0/218	24/00 ^b
11	51/77 ^b	27/36 ^a	0/240 ^{ab}	0/240	27/36 ^a
13	46/57 ^c	29/18 ^a	0/245 ^a	0/245	29/18 ^a
Lsd value	۳/۷۳۲	۴/۶۸۷	۰/۰۲۴۱۱	۰/۰۲۴۱۱	۴/۶۸۷
روابط رگرسیونی	F= -200.7M+73.01, R ² =0.996	E _b =131.5M-12.36, R ² =0.988	T _n =0.636M+0.164, R ² =0.938		

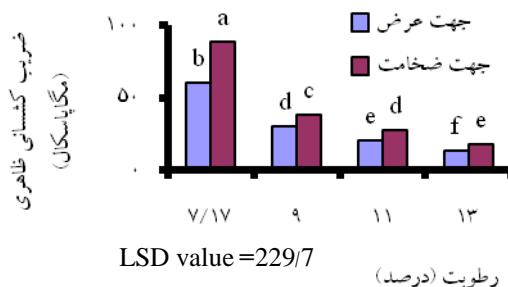
از جدول 2 مشخص است با افزایش رطوبت (M) نیروی لازم برای گسیختگی پنبدانه کاهش ولی انرژی لازم برای گسیختگی و چفرمگی پنبدانه افزایش می‌یابد. علت کاهش نیرو می‌تواند ناشی از نرم شدن پنبدانه در اثر جذب رطوبت باشد. معلوم است که انرژی لازم برای گسیختگی پنبدانه بستگی به سطح زیر منحنی نیرو- تغییر شکل دارد و با افزایش رطوبت درصد افزایش تغییر شکل به نسبت کاهش نیرو بیشتر است در نتیجه انرژی لازم برای گسیختگی افزایش می‌یابد و از آنجایی که چفرمگی رابطه مستقیم با انرژی لازم برای گسیختگی دانه دارد لذا افزایش چفرمگی با افزایش رطوبت مورد انتظار است. این نتیجه با نتایج تحقیقات [Altuntaş and Yıldız,.. 2005] برای باقلاء، [Kermani و همکاران، 1385] برای برنج، [ذکی دیزجی و مینایی، 1386] برای نخود، [Tabatabaeefar et al, 2007] برای زیره سبز، [Burubai et al, 2008] برای دانه درخت جوز آفریقایی و [Tavakoli et al, 2009] برای جو مطابقت دارد. جدول شماره 3 اثر سرعت بارگذاری (S) بر نیروی لازم برای گسیختگی، انرژی لازم برای گسیختگی (E_b) و چفرمگی (T_n) پنبدانه را نشان می‌دهد.

جدول 3 اثر سرعت بارگذاری بر نیروی لازم برای گسیختگی، انرژی لازم برای گسیختگی و چفرمگی پنبه دانه

سرعت بارگذاری	نیروی لازم برای گسیختگی (نیوتون)	انرژی لازم برای گسیختگی (میلیژول بر میله، متر مکعب)	چفرمگی (میلیژول)
3	61/01 ^a	30/44 ^a	0/268 ^a
5	57/78 ^a	26/97 ^b	0/239 ^b
7	53/36 ^b	23/99 ^c	0/219 ^b
9	50/25 ^b	20/89 ^d	0/189 ^c
Lsd value	3/732	2/687	0/02411
روابط رگرسیونی: $T_n = -0.012S + 0.305$, $R^2 = 0.994$ $E_b = -1.581S + 35.05$, $R^2 = 0.999$ $F = -1.835S + 66.61$, $R^2 = 0.995$			

علت کاهش نیروی لازم برای گسیختگی پنبه دانه با افزایش سرعت بارگذاری این است که با کم شدن طول زمان بارگذاری ماده حالت تردی بیشتر پیدا می کند. این نتایج با نتایج تحقیقات [Kazaei,, 2008] برای بادام، [Tavakoli *et al*, 2009] برای جو و [مجدى و همکاران, 1389] در بارگذاری روی نمونه های استوانه ای تهیه شده از بافت سیر مطابقت دارد.

شکل 4 اثر متقابل رطوبت و جهت بارگذاری بر ضریب کشسانی ظاهری پنبه دانه را نشان می دهد.

شکل 4- اثر متقابل رطوبت و جهت بارگذاری بر میانگین ضریب کشسانی ظاهری پنبه دانه

از شکل 4 مشخص است که با افزایش رطوبت از 7/17 الی 13 درصد، میانگین ضریب کشسانی ظاهری پنبه دانه به ترتیب در جهت های عرض و ضخامت از 32/06 الی 184/013 و 88/082 الی 17/487 کاهش می یابد. این نتیجه با نتایج تحقیقات [ذکی دیزجی و مینابی ، 1386] برای دانه نخود، [کرمانی و همکاران ، 1385] برای برج رقم هاشمی و [Burubai *et al*, 2008] برای دانه میوه درخت جوز آفریقایی مطابقت دارد.

نتیجه گیری و پیشنهادها:

- 1- از آن جایی که انرژی گسیختگی و چفرمگی پنبه دانه، با افزایش سرعت بارگذاری و با کاهش رطوبت، کاهش می یابند بهتر است در فرآوری پنبه دانه از سرعت بارگذاری بیشتر و رطوبت پایین استفاده شود.
- 2- از آن جایی که با افزایش رطوبت، ضریب کشسانی ظاهری پنبه دانه کاهش می یابد، بهتر است در فرآیند کرک زدایی پنبه دانه برای تولید بذر جهت کشت، کرک زدایی در سطح رطوبت بالا صورت گیرد تا صدمات وارد به بذر کمتر شود.
- 3- با توجه به اینکه نیرو و انرژی لازم برای گسیختگی پنبه دانه در جهت عرض بیشتر از آن در جهت ضخامت است، بهتر است در فرآیند استخراج روغن از پنبه دانه، برای شکستن پنبه دانه نیرو در جهت ضخامت به پنبه دانه اعمال شود.

4- بین سطوح رطوبتی 7/17 و 9 درصد اختلاف بسیار معنی داری در ضریب کشسانی ظاهری پنهانه وجود دارد و از آن جایی که ضریب کشسانی ظاهری معرف سختی در محدوده کشسان است، می تواند اهمیت زیادی در تماس دانه ها با سطوح فلزی داخل موزع ها داشته باشد. لذا بهتر است حتی الامکان کاشت بر اساس دانه های خشک تر (بویژه رطوبت کمتر از 9 درصد) انجام گیرد تا از ورود صدمات مکانیکی به بذر ممانعت به عمل آید.

5- اطلاع از خواص استحکامی دانه اهمیت زیادی برای طراحی صحیح سیستم های جابجایی و کاشت بذر دارد، لذا توصیه می شود تا این تحقیق در ارقام متداول دیگر و سطوح رطوبتی 7 الی 15 درصد مجدداً به عمل آید.

منابع :

- 1- بی نام، آمار نامه کشاورزی، جلد اول: محصولات زراعی، سال زراعی 88-1387، تاریخ نشر 1389، انتشارات وزارت جهاد کشاورزی. 136 ص.
  - 2- خرائی، ج، رجبی پور، ع، محتسبي، س و بهروزی لار، م. 1383. تعیین نیرو و انرژی مورد نیاز برای شکست دانه نخود در بارگذاری شبه استاتیک. مجله علوم کشاورزی ایران. جلد 35. شماره 3. صص 776-765.
  - 3- ذکی دیزجی، ح. و مینایی، س. 1386. تعیین خواص مکانیکی نخود. فصلنامه علوم و صنایع غذایی ایران، دوره 4، شماره 2. صص 57-65.
  - 4- کرمانی، ع. م، توکلی هشجین، ت، مینایی، س و خوش تقاضا، م. 5. 1385. تعیین خواص مکانیکی بونج و بررسی اثر سرعت بارگذاری فشاری. فصلنامه علوم و صنایع غذایی. صص 1-8.
  - 5- مجیدی، ر، راسخ، م و افکاری سیاح، ا. ح. 1389. تعیین برخی خواص فیزیکی و مکانیکی سیر. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه حقوق اردبیلی.
6. Ahmadi, H. Mollazade, k. Khorshidi, J. Mohtasebi, S. S. and Rajabipour, A. 2009. Some physical and mechanical properties of fennel seed (*Foeniculum vulgare*). Journal of Agricultural Science. Vol. 1, No.1.
7. Altuntaş, E. and Yıldız, M. 2005. Effect of moisture content on some physical and mechanical properties of faba bean (*Vicia faba L.*) grains. Journal of Food Engineering. 78(2007):174-183.
8. ASAE. 2001. Compression test of food materials of convex shape. S368.4 DEC00. pp, 576-587.
9. Burubai, W. Akor, A. J. Igoni, A. H. and Puyate. Y. T. 2008. Fracture resistance of african nutmeg (*Monodora myristica*) seeds to compressive loading. American-Eurasian Journal of Scientific Research. 3(1): 15-8.
10. Khazaei, J. 2008. Characteristics of mechanical strength and water absorption in almond and its kernel. Cercetări Agronomică în Moldova. Vol. Xli, No. 1(133).
11. Özarslan, C. 2002. Physical properties of cottonseed. Biosystem Engineering. 83(2): 169-174.
12. Sitkei, G. 1986. Mechanics of agricultural materials. Translated by S. Bars. Elsevier Science Publishers, New York. 398p.
13. Tavakoli, H. Mohtasebi, S. S. Rajabipour, A. and Tavakoli, M. 2009. Effect of moisture content, loading rate, and grain orientation on fracture resistance of barley grain. Research Agricultural Engineering, 55 (3): 85-93.
14. Tabatabaeefar, A., Saiedirad, M. H., Borghei, A., Mirsalehi, M., Badii, F. and Ghasemi varnamkhasti, M. 2007. Effect of moisture content, Seed size, Loading rate and Seed orientation on Force and Energy required for Fracturing Cumin Seed (*Cuminum cyminum* Linn.) under quasi-static loading. Journal of Food Engineering. 86(2008): 565-572.
15. Vursavuş, and Özgüven, F. 2003. Determining the strength properties of the dixired peach variety. Turk. Journal of Agricultural. 27(2003): 155-160.

Effect of moisture content, loading orientation and loading velocity on mechanical properties of cotton seed (varamin variety)

Abstract: In the mechanical tests, cotton seed were loaded between two parallel plates to determine the deformation at rupture point, force required to rupture, energy required to rupture, toughness and apparent elasticity modulus. The results showed that moisture content and loading direction have significant effects ($p < 0.01$) on the total mechanical properties. By increasing of the moisture content, energy required to rupture and toughness increased, while the deformation at rupture point, force required to rupture and apparent elasticity modulus were decreased. Also the results showed that seeds are deformable in width orientation. Deformation at rupture point, force required for rupture, energy required to rupture and toughness in the thickness loading was less than width loading, while apparent elasticity modulus in the width loading was less than thickness loading. The velocity loading have significant effects ($p < 0.01$) on the deformation at rupture point, force required to rupture, energy required to rupture and toughness, while it have not significant effect on the apparent elasticity modulus. By increasing the loading velocity, the deformation at rupture point, force required to rupture, energy required to rupture and toughness were decreased. The interaction effects of moisture content $\times$ seed orientation were significant on the deformation at rupture point ($p < 0.05$), apparent elasticity modulus ($p < 0.01$), while were not significant on the force required to rupture, energy required to rupture and toughness. The interaction effects of moisture content $\times$ loading velocity were significant only on the deformation at rupture point ($p < 0.05$). The interaction effects of loading velocity $\times$ seed orientation and also interaction effects of moisture content $\times$ loading velocity $\times$ seed orientation were not significant on mechanical properties at all.

Keyword: Mechanical properties, Cotton seed, Apparent elasticity modulus